

WWF Adria (World Wide Fund of Nature), jedna od najvećih i najuticajnijih svjetskih organizacija za zaštitu prirode, crnogorskoj Vladi uputila je inicijativu da obustavi aktivnosti na izgradnju malih hidroelektrana i formira radnu grupu koja bi preispitala koncesionu politiku u toj oblasti.

Do toga dolazi nakon što su domaće ekološke organizacije optužile Vladu Crne Gore da i poslije navodne zabrane gradnje mini hidroelektrana izdaje nove koncesije, što u Vladi demantuju.

Da li će Vlada postupiti po inicijativi WWF Adria pitanje je koje je Radio Slobodna Evropa (RSE) elektronskom poštom uputila na adresu crnogorskog Ministarstva ekonomije, ali odgovor još nije stigao.

Čabarkapa: Uključiti što više zainteresovanih

“Vjerujemo da postoji spremnost da se u taj posao uključi što više zainteresovanih subjekata i da u radnu grupu uđu pripadnici različitih struktura, od državnih institucija, lokalnih organizacija, profesori, predstavnici nevladinih organizacija i mještani”, kaže za Radio Slobodna Evropa (RSE) Milija Čabarkapa, predstavnik Svjetskog fonda za prirodu u Crnoj Gori.

On je u pismu crnogorskoj Vladi od 25. jula predložio formiranje multidisciplinarne radne grupe, koja bi analizirala dokumentaciju u vezi sa izgradnjom malih hidroelektrana i preispitala koncesionu politiku u toj oblasti.

Iz jednog od najuticajnijih organizacija za zaštitu prirode u svijetu predlažu Vladi da, dok ta radna grupa ne završi svoj posao, koncesionarima preporuči obustavu svih aktivnosti na projektima izgradnje mini hidroelektrane. Kakva su očekivanja Milije Čabarkape?
“Imajući u vidu ozbiljnost situacije i proteste koji se gotovo svakodnevno organizuju na crnogorskim rijekama, uvjereni smo i iskreno se nadamo da će Vlada imati sluha da

prepozna ovaj problem i da na naš zahtjev odgovori pozitivno”, kaže sagovornik RSE.

Subvencije na teret građana

Projekti izgradnje malih hidroelektrana u Crnoj Gori već godinama zaokupljaju pažnju domaće javnosti.

Povod za to su visoke državne subvencije, koje su donedavno direktno padale na teret građana, kojima su u obračun računa za struju uključeni i troškovi “podsticanja razvoja obnovljivih izvora energije”.

Sa druge strane, zbog negativnih uticaja mini elektrana na životnu okolinu, na lokacijama na kojima je bila predviđeno njihovo podizanje, dolazilo je do bunta lokalnog stanovništva.

Stoga se Vlada u Podgorici nedavno odlučila za moratorijum na izgradnju novih malih hidroelektrana i naložila je Ministarstvu ekonomije da preispita dozvole i saglasnosti koje su izdate za ove elektrane od 2009. godine do danas.

Ministarka ekonomije Dragica Sekulić krajem maja ove godine poručila je kako država više neće davati nove koncesije za mini elektrane. Međutim, Vlada je već u julu odobrila dvije koncesije kompaniji Hidroenergija Andrijevića, čiji je većinski vlasnik brat gradonačelnika tog grada na istoku Crne Gore, koji u andrijevačkoj opštini već gazduje sa dvije elektrane.

U Ministarstvu ekonomije obrazložili su to kao retroaktivnu odluku pošto su zahtjevi koncesionara iz Andrijevice primljeni prije tri, odnosno četiri godine.

“Invazija” na vodotokove

U prethodnih nekoliko godina, kako ističu u ekološkom pokretu Ozon, događala se prava “invazija” projekata malih elektrana na crnogorske vodotokove.

Pritom su na račun onih organizacija koje su bile kritičke prema izdavanju brojnih koncesija

za izgradnju mini elektrana od strane Vlade dolazile optužbe kako na taj način kreiraju nepovoljan investicioni ambijent.

To za RSE naglašava Aleksandar Perović, direktor Ozona, koji je 16. jula pozvao Vladu da informiše javnost o porijeklu imovine investitora koji su sagradili ili grade male hidroelektrane.

Ta nevladina organizacija pozvala je i državno tužilaštvo da ispita da li je bilo koruptivno-kriminalnih aktivnosti investitora.

“Kontraoptužbama Vlada je pokušala da na neki način smanji efekte svoje očigledno loše politike kada se opredijelila za izgradnju malih hidroelektrana i davanjem koncesija, pogotovo u tolikom broju. Mi smo onda smatrali da treba da se otvore sve karte i da treba da se prikaže ko su investitori, odakle su stekli imovinu koju ulažu u mini hidroelektrane”, kaže Perović.

“Na kraju”, komentariše Perović, “odakle njima referentnost da dođu u situaciju da se bave energetske projektima?”

“Ponavljam, riječ je o energetske tržištu koje je profitabilno i garantuje prihod i uspjeh. Pogotovo u kontekstu malih hidroelektrana koje su povlašćene i koje su, prvo od građana, a sada i iz državnog budžeta dobijaju subvencije za svoje poslovanje”, objašnjava Perović.

U međuvremenu, bunt građana koji žive u blizini rijeka na kojima je planirana gradnja malih hidroelektrana postao je sve jači, a njihovi zahtjevi da država obustavi gradnju tih postrojenja sve glasniji.

Odbrana Bukovice

Najdrastičniji primjer opiranja izgradnji mini elektrana bio je onaj u blizini rijeke Bukovice kod Šavnika, u centralnoj Crnoj Gori, gdje su mještani danonoćno stražarili kako bi spriječili da se vodotok Bukovice preusmjeri u cijevi za potrebe dvije male elektrane.

Njihovi protesti urodili su plodom nakon što ih je prije mjesec posjetila ministarka ekonomije

Dragica Sekulić, koja je branitelj Bukovice uspjela da ubijedi da prekinu protest, a od investitora zatražila da garantuje da do donošenja odluke Vlade neće biti radova na tom lokalitetu.

“Nemate više od koga da čuvate Bukovicu a kada budemo donijeli odluku, doći ćemo da vam je saopštimo”, poručila je Sekulić mještanima na zajedničkom sastanku.

I dok se u Crnoj Gori rasplamsava sukob ekološkog i privrednog interesa oko izgradnji mini hidroelektrana, predstavnici organizacije Green Home i više drugih nevladinih organizacija predali su državnom parlamentu preko 6.300 potpisa građana. Potpisnici traže trajno zaustavljanje gradnje malih hidroelektrana.

Njih je u Crnoj Gori u funkciji trenutno 13 i to u privatnom vlasništvu. Kako su nam rekli iz Green Homa, u izgradnji je još između 5 i 10 takvih postrojenja, a u različitim fazama realizacije je još 80 projekata za gradnju malih hidroelektrana.

Izvor: slobodnaevropa. com